

గం గాధరం ఆ రోజు ఇంటికి వచ్చేసరికి రాత్రి తొమ్మిదయింది అతడిని చూచేసరికి పరిస్థితి అర్థమయింది అతడి అర్థాంగి పార్వతికి భర్త మనసుగి ప్రవర్తించే ఆడది కనుక అతడిని ఇంకేమి ప్రశ్నించలేదు పార్వతి

గంగాధరం లుంగి లోకి మారాడు కాళ్ళు కడుక్కుందుకు పెరటి వైపు వెదుతూ పార్వతీ! అన్నం వడ్డించేసియ్, ఇంకా చూసుకోవలసిన పయిళ్ళున్నాయి అన్నాడు

గంగాధరం వంటింట్లోకి వచ్చాడు అప్పటికే ఏటా కంచం రెడిగా ఉన్నాయి

ఒక్క నిమిషం కూచోండి చారు వెచ్చ పెడతాను చెప్పింది పార్వతి

ఆ పూటకు బోజనంలోకి చారే నమస్తం అని అర్థమయింది గంగాధరానికి

గంగాధరానికి ఉద్యోగం వచ్చేనాటికే తండ్రి గతించాడు తండ్రి ప్రాణమెంటు ఫండు వగయిరాలకు తోడు కొంత అప్పు చేసి ఉన్న ఒక్క చెల్లెలు పెళ్లి చేసి బరువు దింపుకున్నాడు ఇంకా మిగిలినది ఒక్క తమ్ముడు అతడి

మెతుకులూ మృష్కాన్న బోజనంగా బావింది అయిందనిపించాడు గంగాధరం

పార్వతీ! పాల డబ్బా యివాళ తేలేక పోయాను బాదగా అన్నాడు

డబ్బాలో మిగిలిన కాస్త పొడిని కొద్ది కొద్దిగా కలిపి పడుతున్నాను రేపటిదాకా ఫరవాలేదు లింది చెప్పింది పార్వతి

భార్య మాట వినేసరికి ప్రాణం విలవిల లాడింది గంగాధరానికి

కనీసం పిల్లవాడికి పాల డబ్బా కూడా తేలేని అసమర్థుడి నయ్యాను పార్వతీ అవేదనగా అన్నాడు

పార్వతి ఏమి మాటాడ లేదు మీలాగా గవర్నమెంటు నోకరి యింకా చాలా మందే చేస్తున్నారు వాళ్ళంతా మీలాగే ఉన్నారా? వాళ్ళ వాళ్ళ స్థాయిని బట్టి వాళ్ళ అధినులో పని చేస్తున్న పిటుని బట్టి లాభపంగా ఊతంతో బాటు నాతం గూడా సంపాదించుకు రావడం లేదా? వేసి వెయ్యమంటూ పోయిగా బ్రతకడం లేదా? ఏమైనా

గంగాధరానికి కనీసం సాయంత్రానికైనా పాల డబ్బా కొనాలి లేకపోతే పిల్లాడికి పాలుండవు పాల డబ్బా కొనాలంటే కనీసం నలభై రూపాయ లుండాలి ఎవరిస్తారు?

ఇంతలో బుర్రుమని స్కూటరు శబ్దం వినిపించింది ఎదురుగా లింగరాజు వస్తూ కనిపించాడు లింగరాజుకు కూడా తన ఆపిసులోనే ఉద్యోగం అతడి పిటు డిస్కంప్లెక్టను

లింగరాజు తనూ చిన్నతనం నుండి ప్లేహతులే అతడూ తనూ యించు మించు ఒకే మారు ఉద్యోగంలో చేరారు అనాడు యిద్దరి స్థితి ఒకలాటే మరి ఇవాళ? లింగరాజు పరిస్థితి వేరు పెద్ద యిల్లు కట్టాడు ఈ రోజు కట్టిన ఇత రేపు తొడగడు స్కూటరు మెయిన్ టెయిన్ చేస్తున్నాడు వాళ్ళకూ వాళ్ళకూ అప్పుడప్పుడు అప్పులు కూడా ఇస్తూంటాడని వినికిడి

మరి తన? ఎక్కడ వేసిన గొంగళి అక్కడే అన్నట్లుంది తండ్రి కాలం నాటి పాత పైకిలే ఈ నాటికి తన వాచానం ఏమిటి తేదా?

అదర్థాలనే ఉచ్చులోంచి బయట పడితే గంగాధరం లింగరాజు కంటి ఎక్కువే సంపాదించ గలడు అతడి పిటు కూడా అందుతు తగ్గదే అయినా గంగాధరం ప్రాణమయినా తృణప్రాయంగా విడుస్తాడు గాని తను నమ్మిన ధర్మానికి విరుద్ధంగా ఎంత మాత్రం నడవ దానికి ఇష్టపడడు మనసు దారిని మనసు ఆలోచిస్తున్నా అతడి కళ్ళు మాత్రం ముందున్న పయిలులోకే చూస్తున్నాయి చేతులు ఆ ఫయిలుకు సంబంధించిన నోటు వ్రాస్తూనే ఉన్నాయి

నమస్కారం గంగాధరంగారూ!

గంగాధరం తల పైకిత్తి చూచాడు ఎదురుగా కాంతయ్య కాంట్రాక్టరు కాంతయ్య

మీ ఫయిలే చూస్తున్నాను ఇదుగో యిప్పుడే ఇంజనీరుగారి దగ్గరకు పంపుతాను అని చుట్టు పక్కల అబిండరు ఎవరూ కనిపించక పోవడంతో తనే పట్టు కెళ్ళాడు గంగాధరం

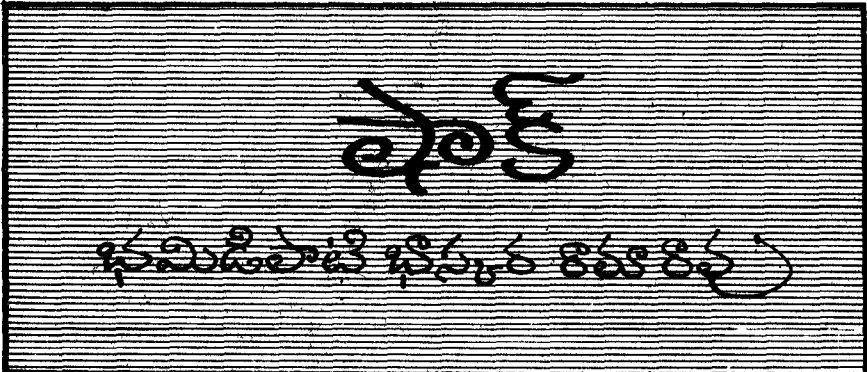
మరో అరగంటలో గానే సంతకా లయిన ఫయిలు పట్టుకుని తిరిగి వచ్చాడు గంగాధరం

కాంట్రాక్టరు కాంతయ్య యాభయి రూపాయ లివ్వబోయాడు

గంగాధరం మనసు గందరగోళ పడింది మనసు కొద్ది క్షణాల పాటు ప్రతీబానికి లోనయింది కాంతయ్య ఇచ్చే ఆ నోటుకుంటే పిల్లాడికి పాల డబ్బా కొనగా పైగా పది మిగులు తుంది మనస్సు ఊగింది చేయి కూడా ముందుకు రావోయింది

కాని నిగ్రహించుకున్నాడు గంగాధరం 'సారి కాంతయ్య గారూ! నా ద్యుబి నేను చేశాను దానికి దీనితో వనేమిటి? మీ కాగితం డిస్కావ్ సెక్టన్ కు పంపిస్తాను అన్నాడు

సరే నీ ఖర్చు! అన్నట్లు ఒక చూపు చూసి డిస్కావ్ వైపు నడిచాడు కాంతయ్య అన్యమనస్కంగా ఎదో అలోచిస్తూ కూచున్న

చదువించా ఒ కొలిక్కి రాలేదు చదువు పూర్తి చేయించి తమ్ముడిని నిలబెట్టి వలసిన బాధ్యత గంగాధరం భుజస్థంధాల మీదే ఉంది

మునలి తల్లి ఆరు మాసాల బాబు

గంగాధరం ఒ గవర్నమెంటు అధినులో జూనియర్ అసిస్టెంటు చేతికి వచ్చే ఊతం గోచికి ఎక్కువ అంగవస్తానికి తక్కువ దాని మీద గడవవలసిన పొట్టలు తనతో కలుపుకుని అయిదు ఇందులో అయిదవ పొట్టు కొడుకుడి ఆరు మాసాల పసికూన వాడికి తల్లి దగ్గర పాలు లేవు బూత్ పాలు వడవు పెధిగా దాక్కర్లు సూచించిన పాల డబ్బాలు కొనవలసిందే కాళం చూస్తే దిన దినానికి పెరుగుతున్న ధరలు క్షణక్షణానికి దిగ జారుతున్న బ్రతుకలుగానూ ఉంది

నిన్ననే చెప్పింది పార్వతి చంటాడి పాల డబ్బా అయిపో వచ్చిందని అప్పటికే ఊతా లందుకుని పది రోజులే అయింది అయినా జేబులో ఉద్ది తన్నినా ఏగాళి లేదు ఉదయం నుండి ప్రయత్నిస్తూనే ఉన్నాడు ఎక్కడా కూడా పుట్టలేదు అప్పు

అలోచనలతోనే భార్య వడ్డించిన చారు

అంటే అదర్థా లంటారు అదర్థాలు కూడు పెడతాయా అంటే అగ్రహం ఒలక బోస్తారు అని అందామనుకుంది పార్వతి కాని అనలేదు

తన భర్త మిగిలిన వాళ్ళలా కాక నీతిగా బ్రతుకు తున్నాడంటే పార్వతికి గర్వమే!

కాని నేటి పరిస్థితి? ఆడపడుచు పెళ్ళికి చేసిన అప్పు యింకా తీరనే లేదు మరిది చదువు ఒ కొలిక్కి రాలేదు మధ్యలో వీడో చంటి వెధవ ఊరిలో మిగిలిన పిల్లలకు పోయిగా బూత్ పాలు పడుతున్నాయి తాగి హరాయింతు కుంటున్నారు అలాటేది ఈ వెధవకు అవి పడటం లేదు ఏజిమిందా రింటినో పుట్టవలసిన వెదవ కర్మకాలి తన కడవున పడ్డాడు అనుకుంది పార్వతి

పార్వతి మౌనం బరింపరానిదిగా ఉంది గంగాధరానికి తనను నిలదీసి సాధించిన బాగుండును అనుకున్నాడు

రేపు ఎలాగైనా పాల డబ్బా తెస్తాను పార్వతి అని లేచాడు

* * * * * ఫయిలు ముందు వేసుకుని కూర్చున్నాడన్న మాటేగాని మనసు వాటిమిదకు పోవడం లేదు

గంగాధరానికి ఇంజనీరు గారు రమ్మంటున్నారంటూ కబురు తెచ్చాడు అబ్బించారు.

గంగాధరం వెళ్ళాడు. ఇంజనీరు గారు గంగాధరాన్ని చూచి, "చూడు గంగాధరం! ఉదయం నుండి చూస్తున్నాను. ఏదో పోగొట్టుకున్న వాడిలా ఆలోచనలతో మునిగి పోయినట్టు కనిపిస్తున్నావు. కబ్బు యిబ్బంది ఏమయినా కలిగిందా?" అని అడిగారు. ఆయనకు గంగాధరం గురించి పూర్తిగా తెలుసు. "పై సంపాదనకు చేయి చాచడనే తెలుసు. అందుకే ఎవరి దగ్గర నుండి ఎటువంటి వత్తిడులు వచ్చినా గంగాధరం సీటు మార్చ లేదాయన. గంగాధరం లాంటి వాళ్ళు ఏ కొద్ది మంది ఉన్నా నేడు దేశం ఈ స్థితిలో ఉండేది కాదని ఆయన నమ్మకం.

అఫిసరు గారే స్వయంగా తన క్లౌసు సమాచారాలు విచారించడంతో గంగాధరానికి ఏను గెక్కినంత సంజరం కలిగింది.

"అబ్బెయ్యి! అలాటి దేం లేదుసార్!" అన్నాడు అభిమానంగా.

"గంగాధరం! మొహమాట పడకు." తిరిగి చెప్పారు ఇంజనీరు గారు.

గంగాధరం కాదుకాక కాదన్నాడు. ఇంజనీరుగారు చేసేదేంలేక "సరే నీ యివ్వం" అన్నట్టు చూడకుండా పోయారు.

గంగాధరం ఇంజనీరు గారి రూము నుండి బయటకు వచ్చేసరికి అఫిసు స్వాఫంతా దగ్గరలో ఉన్న హోటలుకు వెళ్ళి పోయారు.

తనూ హోటలు వైపు నడిచాడు గంగాధరం.

హోటలు గుమ్మంలోనే ఎదురు పడ్డాడు గంగాధరం కొటిగ్ సదాశివం. గంగాధరం సదాశివాన్ని చూచి, "బ్రదర్! ఓ నలభయి రూపాయలుంటే సర్దుగలరా?" అభిమానం చంపుకుని అడిగాడు.

సదాశివం విచారంగా మొహం పెట్టి, "సారీ బ్రదర్! ఏమనుకోకండి: ఈ నెలలో మా శ్రమితి పట్టు చీర కొనేసేంది. దాంతో పైస లాభిపోయాయి. పోనీ అంటే మన అఫిసులో కూడా ఏ బేరమూ తగుల లేదు." అని వెకిలి నవ్వేకటి విసిరి, "సరేగాని బ్రదర్! మీ సీటు బయ్యారు బాబు. మీరు వినియోగించుకోవాలే గాని మాలాటి వాళ్ళకే సద్దగలరు." అన్నాడు సదాశివం.

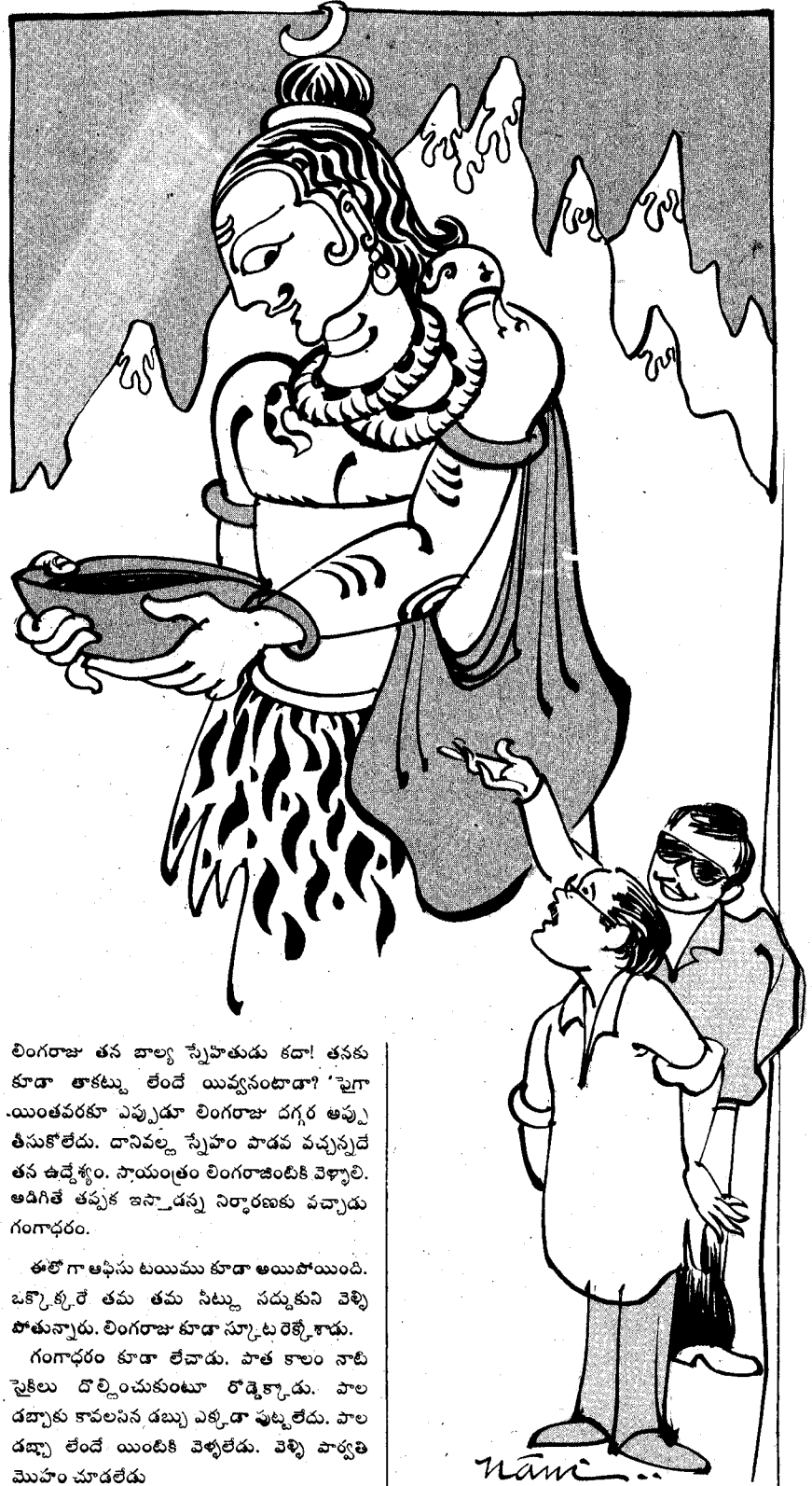
"సరే! ఇక మిగిలినదల్లా లింగరాజ్!" స్వగతంతా అనుకున్నాడు గంగాధరం.

అది సదాశివానికి వినిపించింది. "ఏమిటి? లింగరాజ్ నడుగుతారా? అడగండి. నాదేం పోయ్యింది? కాని అతడు చూడకే మాత్రం యివ్వదు బ్రదర్! ఏదయినా తాకట్టు పెడితేనే యిస్తాడు." చెప్పాడు సదాశివం.

"బ్రదర్! మీకూ నాకూ తేడా ఉంది. లింగరాజ్ నన్నెప్పుడూ అలా అడగడు." ధీమా ధ్వనించింది గంగాధరం కంఠంలో.

"సరే! మీ నమ్మకాన్ని నేనెందుకు కాదనాలి. వెళ్ళి తప్పకుండా బ్రై చెయ్యండి." పొడిపొడిగా అన్నాడు సదాశివం.

సదాశివం చెప్పినది నిజమే కావచ్చు. కాని

లింగరాజ్ తన బాల్య స్నేహితుడు కదా! తనకు కూడా తాకట్టు లేందే యివ్వనంటాడా? 'పైగా యింతవరకూ ఎప్పుడూ లింగరాజ్ దగ్గర అప్పు తీసుకోలేదు. దానివల్ల స్నేహం పాడవ వచ్చన్నదే తన ఉద్దేశ్యం. సాయంత్రం లింగరాజుంటికి వెళ్ళాలి. అడిగితే తప్పక ఇస్తాడన్న నిర్ధారణకు వచ్చాడు గంగాధరం.

ఈలోగా అఫిసు టయిము కూడా అయిపోయింది. ఒక్కొక్కరే తమ తమ సీట్లు వద్దకుని వెళ్ళి పోతున్నారు. లింగరాజ్ కూడా స్క్రాట రెక్కె కాదు.

గంగాధరం కూడా లేచాడు. పాత కాలం నాటి పైకిలు దొర్లించుకుంటూ రొడ్డెక్కాడు. పాల దబ్బాకు కావలసిన దబ్బు ఎక్కడా పుట్టలేదు. పాల దబ్బా లేందే యింటికి వెళ్ళలేదు. వెళ్ళి పాళ్ళపి మొహం చూడలేదు

తీరా లింగరాజుంటికి వెళ్ళి దేహ ఆనేసరికి అతడు కాదంటే? కొంప మునిగిందేం ఉంది? ఇందరిచేత కాదని విచుకోగా లేంది యిక లింగరాజేనా అంత తీస పోయింది. బాల్య స్నేహితుడే కదా? కాదనదు

ఒకవేళ కాదన్నా అంతగా బాధపడక్కర లేదని ఆలోచించాడు సైకిలిక్కాడు. హుషారుగా లింగరాజుంటి వైపు పోనిచ్చాడు గంగాధరం

గంగాధరం వెళ్ళేసరికి లింగరాజు హాల్లో టి వి చూస్తూ కనిపించాడు. గుమ్మంలోనే నిలబడి పోయాడు గంగాధరం సెంకో చంగా.

గుమ్మంలో నిలబడ్డ గంగాధరాన్ని చూచాడు లింగరాజు.

"అదేమిటా? కొత్తవాడిలా అలా నిలబడి, పోయావు. రా! రా!" అంటూ అవ్వనించాడు లింగరాజు. ఇంటి లోపలి నుండి బిస్కట్లు, ఏపిలు ముక్కలు తెప్పించాడు. ఫ్రిడ్జి తెరిచి కూర్చుండి యిచ్చాడు.

ఆ మర్యాదలకు ఉబ్బి తబ్బిబ్బయాడు గంగాధరం. కొంతసేపు యిబ్బందిగా కూచున్నాడు. లింగరాజును డబ్బడగాలనుకున్న మాట నోటి చివరి దాకా కనీసం ఏ వందసార్లు పచ్చి ఉంటుంది ఆ కాస్త సేపటిలోనూ కాని అడగలేక పోయాడు.

మరి కొంతసేపయ్యాక, వస్తానా! అన్నాడు సోఫాలోంచి లేచి

లింగరాజు గంగాధరం వైపు చూచి, ఏదో పని మీద వచ్చినట్టున్నావు అదిదో చెప్పకుండానే వెళ్ళిపోతున్నా నంటావు. పనేమిటో చెప్పు" అన్నాడు.

"అబ్బి! పనేం లేదులే!"

"ఊరుకోరా వెధవ మొహమూ నవ్వునూ. నా దగ్గర కూడా మొహమాటమే? కాస్త నిమ్మారం ధ్వనించింది లింగరాజు కంఠంలో

గంగాధరం కాస్త మెత్త బడ్డాడు. మిత్రుడి అడరానికి పొంగి పోయాడు.

"మరేంలేదురా! ఓ నలభయి రూపాయలు సద్దగలవేమోనని.... చంటాడికి...." అంటూ ననగ సాగాడు.

"పాలదబ్బా కొనాలంటావు. అంతేనా? నీ మొహమాటం ముందిపోనూ!" అని లేచి లోపలకు వెళ్ళి ఓ వంద నోటుతో తిరిగి వచ్చాడు లింగరాజు. దానిని గంగాధరానికి అందించడం చేశాడు.

గంగాధరం ఆ నోటు అందుకోకుండా, "నాకు కావలసినది నలభయ్యేరా!" అన్నాడు.

"చాల్చేవోయ్ చెప్పొచ్చేవో! పట్టు కెళ్ళు" అని

షాక

వందనోటు గంగాధరం చేతిలో కుక్కాడు లింగరాజు

గాలిలో తేలుకుంటూ యింటికి వేరుకున్నాడు గంగాధరం.

* * * *

దీతాలందాయి. తల్లికి జబ్బు చేసింది వైద్యం, ఖర్చులతో చేతిలో పైస మిగలలేదు గంగాధరానికి.

ఓ రోజు సిగ్గుపడుతూ లింగరాజు దగ్గరకు వెళ్ళి పరిస్థితి సాకల్యంగా వివరించి, "ఏమి అనుకోకురా లింగరాజూ! అన్నమాట ప్రకారం నీ డబ్బు నీకు తిరిగి యివ్వలేక పోయాను." అన్నాడు గంగాధరం.

"దోంట్ బాదర్" అన్నాడు లింగరాజు.

మరోవారం గడిచింది

ఆఫీసులో ఓ రోజు గంగాధరం దగ్గరకు వచ్చాడు లింగరాజు.

"ఒరేయ్ గంగాధరం! ఇంట్లో గ్యాస్ సిలిండరు అయిపోయిందని మనిషిని పంపిందిరా మా అవిద." అన్నాడు.

ఉన్నపతాన డబ్బు తెప్పంటాడేమోరా భగవంతుడా అని గుండె గుబుక్కుమంది గంగాధరానికి.

లింగరాజు తిరిగి అందుకుని, "మరేం లేదు. నీ పైకిలు ఒకసారి యిచ్చావంటే మా మనిషి కిచ్చి పంపిస్తాను. వాడు ఇంట్లో గ్యాస్ సిలిండరు పడేశాడు. రేపటికి మళ్ళీ నీ పైకిలు నీ కందిస్తాను." అన్నాడు.

"హమ్మయ్య! అనుకుంది గంగాధరం మనస్సు.

"దానిదేం పోయిందిరా! దానికి నువ్వెంతగా చెప్పాలా!" అని పైకిలు తాళం అందించాడు గంగాధరం

మూడు రోజులు గడిచాయి. పైకిలు జాడ లేదు. లింగరాజు దాని ఊసే ఎత్తడం లేదు.

ఉండబట్టలేక ఓ రోజు లింగరాజు నడిగాడు గంగాధరం.

"అన్నట్టు చెప్పడం మరిచానురా. అనాడు నువ్వు పైకి లిచ్చావా! మా వెధవ దాని హ్యాండిలు బారు

వెరగొట్టాడు. ఏ రోజు కారితే కుదరడం లేదురా. కొత్త బారు వేయించి రేపిస్తానులే." అన్నాడు లింగరాజు

మరో నాలుగు రోజులు గడిచాయి లింగరాజు పైకిలు మాట ఎత్తడం లేదు.

ఓ రోజు సాయంత్రం లింగరాజుంటికి వెళ్ళాడు గంగాధరం.

ఆ రోజు కూడా లింగరాజు మర్యాదలలో ఏ తేడా కనిపించలేదు

చివరగా యిక వెళ్ళి పోబోయే ముందు, "ఒరేయ్ లింగరాజూ! నీకు పని తొందరలో పైకిలు హ్యాండిల్ బారు వేయించడం కుదిరి ఉందదు ఆ డొక్కు పైకిలుకు కొత్త బారెందుకు? పాత దానినే వెల్డింగు చేయిస్తాను." అన్నాడు గంగాధరం.

ఆ మాటమీద లింగరాజు చిరు నవ్వు నవ్వి, "ఒరేయ్ గంగాధరం! ఆ గంగాధరుడి నివాసం వెండి కొండ మరి అతడి భార్యో? సర్వమంగళ. అయినా అతడిది బిచ్చపు బ్రతుకో

అలాగే నువ్వు పని చేసే సీటు కూడా బంగారు కొండ నువ్వు దానిని సద్వినియోగం చేసుకోలేక పోతున్నావు.

నీ పైకిలుకు ఏమి కాలేదు" అనోపక్క నున్న పెద్ద వైపు చూపించి, "అదిగో! అందులో నిక్షేపంగా ఉంది నువ్వు నిప్పుడయినా పట్టు కెళ్ళు పచ్చు కాని, ఒక పరతు" అగాడు లింగరాజు "ఏమిటా పరతు?" అత్రుతగా అడిగాడు గంగాధరం.

"ఒరేయ్ గంగాధరం! సొమ్ము ఎప్పుడూ తేరగా రాదురా. నేను నీకు వంద రూపాయ లిచ్చానా? దానికి వడ్డీగా నెలకూ నూటికి పది రూపాయల చొప్పున వడ్డీతో సహా మొత్తం సొమ్ము చెల్లించు పైకిలు అప్పుడు పట్టు కెళ్ళు. ఆ వడ్డీ కూడా నీకు కన్నెపను లేదు సుమా!" అన్నాడు లింగరాజు.

గంగాధరానికి బుర్ర గిరున తిరిగింది. సదాశివం చెప్పిన మాటలు దిక్కులు ఏక్కటిల్లేలా ప్రతిధ్వనింప సాగాయి చెవుల్లో

లింగరాజుకు ఏ జవాబూ చెప్పలేక బేలగా చూస్తూ వెనుదిరిగాడు గంగాధరం

